

Begreppslista MEDELTIDEN

Bonde – De flesta människorna under medeltiden var bönder. De bodde på ute på landet och arbetade och försörjde sig på att odla, fiska och jaga. Bönder var fattiga och bodde flera stycken i en stuga gjort av timmer eller trä. En del av bönderna ägde sina egna gårdar och hade det lite bättre ställt. Även barnen på landet fick vara med och arbeta långa dagar.

Fogde – Han arbetade för kungen. Fogdens arbete var att samla in skatt från bönderna till kungen. Det var endast de bönder som ägde sina egna gårdar som betalade skatt till fogden. De bönder som inte ägde sina gårdar utan istället hyrde dem av stormännen eller kyrkan betalade till dem.

Träl – Bönder och stormän ägde trälarna. Träl är ett annat ord för vad vi idag kallar för slav. Trälarna var inte fria utan ägdes och kunde säljas, köpas, skänkas eller bytas. Trälarna fick ofta göra det smutsigaste och hårdaste jobben. Senare på 1300-talet förbjöd kungen att stormännen och bönderna skulle få ha trälarna.

Präst – Var kristendomens talesperson. Det var han som lärde ut kristendomens lära och om hur man skulle leva. Det var bara män som kunde bli präster och var tvungna att kunna tala både svenska och latin. Prästen fick heller inte gifta sig. Det var prästen som hade koll på alla människor i de olika församlingarna, också kallad socknen. En gång per år fick alla i socknen bikta sig inför prästen och berätta om de hade syndat.

Kloster – I klostren bodde folk som ville ägna hela sitt liv åt gud. De kallas nunnor och munkar. De levde efter stränga regler under klostrets chef. De skulle bo utan lyx och ofta be till gud. De fick precis som prästen inte gifta sig. Munkarna och nunnorna fick inte äga någonting. Klostren fungerade även som skola och sjukhus.

Stormän – Var de allra rikaste bönderna som ägde en eller flera gårdar. Hade man riktigt mycket pengar kunde man också ha råd med att bygga borgar. Kungen behövde bra riddare och försvara riket mot fiender. Det var stormännen som ställde upp med riddare till kungen och i utbyte slapp dessa stormännen betala skatt. Stormännen kom senare att kallas för adel.

Kungen – Var den största och viktigaste personen under gud. Kungens största uppgift var att styra och försvara sitt rike och se till att det blev så mäktigt som möjligt. I början på medeltiden var det många stora släkter som ville vara kung över Sverige. Släkterna försökte då få bort varandra genom olika strider. Kungen styrde riket med lagar som ofta var till nytta för honom själv.

Skatt – Nästan hela folket skulle betala skatt till kungen. Kyrkan och de rika stormännen behövde inte betala skatt eftersom de bidrog med annat. Det var Kungen använde skattepengarna till att rusta upp Sverige med riddare och borgar. Det var viktigt med ett starkt försvar. Skatt behövde inte alltid vara pengar utan kunde också vara varor av olika slag.

Riddare – Dessa skulle försvara Sverige och kungen mot fiender och var de allra modigaste männen. Riddarna var kungens närmaste män och var alltid tvungna att lyda. De skulle också vara kristna och leva ett vara duktiga och laglydiga medborgare.

Kyrka – Kristendomens heliga byggnad. Kyrkan hade väldigt mycket makt över folket och styrde dem med stränga regler. De första kyrkorna var enkla och byggda av trä. Senare byggdes kyrkorna av sten vilket innebär att en del står kvar än idag. Det var prästen som var kyrkans chef och såg till att kyrkan var i fint skick. Kyrkan fungerade inte bara som en lokal där man kunde lära sig om kristendomen utan även som en mötesplats för folket. Det var här man träffade all släkt och vänner. Samtidigt höra det senaste från kungen och om det senaste skvallret.